

ks. Kazimierz Panuś

**SPRAWOZDANIE PREZESA POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TEOLOGICZNEGO W KRAKOWIE ZA ROK 2000**

I. STAN TOWARZYSTWA

1. Ostatnie Walne Zebranie Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie odbyło się w dniu 22 lutego 2000 r. Obejmowało ono część sprawozdawczą za rok 1999, wręczenie złotego medalu PTT Jego Eminencji księdzu kardynałowi Franciszkowi Macharskiemu, z okazji jubileuszu 50-lecia święceń kapłańskich oraz wykład pani prof. dr hab. Waławy Szelińskiej nt. *Cracoviana w Archivum Watykańskim w połowie XV wieku. Z tysiącletniej przeszłości diecezji krakowskiej*. Zeszlóroczne walne zebranie otwarło drugi rok kadencji obecnego zarządu Towarzystwa wybranego 23 lutego 1999 roku. Ukonstytuowany wtenczas Zarząd Towarzystwa działał w roku sprawozdawczym w następującym składzie:

ZARZĄD

Prezes: ks. prof. PAT dr hab. Kazimierz PANUŚ

Wiceprezes: o. dr hab. Józef MARECKI OFMCap

Sekretarz: ks. mgr Kazimierz MOSKAŁA

Skarbnik: ks. dr Andrzej MOJŻESZKO

Bibliotekarz: ks. dr Jan BEDNARCZYK

Kierownik Sekcji Wydawniczej: ks. dr Roman BOGACZ

KOMISJA KONTROLUJĄCA

Przewodniczący: ks. prof. dr hab. Tomasz JELONEK

Członkowie: ks. dr Roman PINDEL, ks. dr Zbigniew RAPACZ

SĄD KOLEŻEŃSKI

Przewodniczący: ks. bp dr Stefan CICHY

Członkowie: ks. doc. dr hab. Jerzy CHMIEL, ks. prof. dr hab. Stanisław PISAREK

2. Z końcem roku 2000 Polskie Towarzystwo Teologiczne w Krakowie liczyło 504 członków. W roku sprawozdawczym przyjęto 16 nowych członków. Od ostatniego Walnego Zebrania do wieczności odeszło 8 osób. Są to: ks. prof. dr hab. Tadeusz Wojciechowski, ks. prał. Henryk Marchwica z Katowic, ks. dr Marian Zielniok, o. dr Izidor Borkiewicz OFM Conv., ks. prof. dr hab. Józef Tischner, ks. Stefan Mazgaj, ks. prałat mgr Józef Szczotkowski, p. dr Zofia Roszek.

3. Zebrania Zarządu

Spełniając wymogi statutowe Zarząd odbył w roku sprawozdawczym cztery zebrania w dniach: 23.05.2000, 21.09.2000, 23.11.2000 oraz 21.02.2001.

Na pierwszym zebraniu przedstawiono aktualną pracę Towarzystwa i przyszłe zamierzenia poszczególnych Sekcji i Oddziałów PTT.

W trakcie drugiego zebrania ks. dr Roman Bogacz poprosił o wyznaczenie tymczasowego kierownika Wydawnictwa UNUM, w związku ze stypendium habilitacyjnym i z planowanym wyjazdem do Izraela. Zarząd wyraził zgodę na tymczasowe prowadzenie Wydawnictwa przez ks. dra Bogdana Zbroję. Przyjęto rezygnację ks. dra Kazimierza Kaczmarczyka z funkcji kierownika Sekcji Teologii Moralnej oraz powołano w jego miejsce ks. dra Bogusława Mielca. W trakcie zebrania zapoznano się także z zamiarem zorganizowania Sekcji Misjologicznej przez ks. doc. dr hab. Jana Górskiego. Inicjatywa ta spotkała się z aprobatą.

Na trzecim zebraniu zapoznano się z propozycją powołania Wielkopolskiego Oddziału PTT. Rozmowy takie podjął z Zarządems. prof. dr. hab. Paweł Bortkiewicz, z Wydziału Teologicznego Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu. Na zebraniu tym omówiono aktualną pracę poszczególnych sekcji i oddziałów PTT, podjęto przygotowania do dzisiejszego Walnego Zebrania PTT w Krakowie oraz przyjęto nowych członków do Towarzystwa.

Czwarte przewidziane statutem zebranie Zarządu odbyło się w dniu dzisiejszym. Poświęcone zostało omówieniu tegorocznych zamierzeń i planów działalności PTT.

II. DZIAŁALNOŚĆ TOWARZYSTWA

1. W ramach PTT w Krakowie działa nominalnie jedno studium, 13 sekcji specjalistycznych i 7 oddziałów terenowych. PTT w Krakowie ma także własną Sekcję Wydawniczą działającą pod nazwą Wydawnictwo UNUM.

STUDIUM SYNDONOLOGICZNE przy Polskim Towarzystwie Teologicznym w Krakowie. Moderatorem Studium jest ks. doc. dr hab. Jerzy Chmiel. Studium Syndonologiczne przy Polskim Towarzystwie Teologicznym w Krakowie, obchodzące w bieżącym roku 20-lecie swojego istnienia, w roku sprawozdawczym 2000 zorganizowało dwa wykłady publiczne na temat Całunu Turyńskiego i prowadzonych nad nim badań: w dniu 8 marca – prof. Emanuela Marinelli z Rzymu, a w dniu 22 marca dr hab. Wojciech Zajac z Instytutu Fizyki Jądrowej UJ. Dwóch członków Studium (ks. J. Chmiel i J. Dołęga Chodasiewicz) wzięło udział w Światowym Kongresie Syndonologicznym w Orvieto, we Włoszech w dniach 27-29. 08. 2000 roku. Ks. J. Chmiel wygłosił referat nt. *La semiotica della Sindone*. Członek Studium, prof. Wł. Fenrych z Poznania opublikował artykuł w Biuletynie Poznańskiego Oddziału PAN nt. *Badania naukowe Całunu Turyńskiego*. Członkowie Studium wygłaszali konferencje w różnych miejscowościach kraju i służyli konsultacjami na temat Całunu w telewizji, prasie i kwerendach indywidualnych.

SEKCJA BIBLIJNA. Przewodniczącym sekcji jest ks. dr Bogdan Zbroja. Sekcja liczy 24 członków. W roku sprawozdawczym 2000 sekcja odbyła 2 spotkania. Pierwsze miało miejsce 10 maja. Tematem spotkania była próba odpowiedzi na pytanie o rolę Towarzystwa Teologicznego w dzisiejszej nauce. Referat wygłosił ks. prof. dr hab. Tomasz Jelonek. W spotkaniu uczestniczyło 13 osób. Drugie spotkanie odbyło się 8 listopada. Tematem referatu ks. dra hab. Stanisława Hałasa był program komputerowy *Bible Works* i jego zastosowanie w badaniu Biblii. W spotkaniu uczestniczyło 9 osób.

SEKCJA APOLOGETYCZNO-RELIGIOZNAWCZA. Kierownikiem sekcji jest ks. dr Krzysztof Kościelniak. Sekcja Apologetyczno-Religioznawcza PTT zorganizowała jedno posiedzenie w dniu 15 grudnia 2000 roku. W ramach spotkania pani dr Maria Tomczyk wygłosiła referat pt. *Postać Chrystusa w literaturze polskiej*.

SEKCJA HISTORYCZNA. Jej pracami kieruje ks. dr Andrzej Bruździński. Sekcja w tym roku nie organizowała spotkań.

SEKCJA HOMILETYCZNA. Przewodniczącym sekcji jest ks. prof. PAT dr hab. Kazimierz Panuś. W roku sprawozdawczym 2000 Sekcja Homiletyczna zorganizowała spotkanie na temat: *Kazanie XXI wieku, tendencje rozwojowe, perspektywy i zagrożenia*. Spotkanie miało miejsce 6 grudnia 2000 r. w siedzibie Towarzystwa, przy ul. Kanonicza 3 w Krakowie. Wzięli w nim udział wykładowcy homiletyki z terenu Krakowa. Referat wprowadzający wygłosił o. dr hab. Wiesław Przyczyna CSsR. W trakcie spotkania omówiono współczesne trendy w homiletyce. W odpowiedzi na prośbę Redakcji Encyklopedii Katolickiej kierownik Sekcji przedstawił propozycję haseł z zakresu homiletyki, które powinny znaleźć się w kolejnym, IX tomie Encyklopedii.

SEKCJA TEOLOGII MORALNEJ. Sekcję prowadzi ks. dr Bogusław Mielec, który w minionym roku zastąpił na tym stanowisku ks. dra Kazimierza Kaczmarczyka.

Sekcja Moralna PTT w Krakowie wraz z katedrami teologii moralnej Wydziału Teologicznego PAT zorganizowała w dniu 25 maja 2000 r. sesję naukową nt. *Próba interpretacji teologiczno-moralnej dokumentu Międzynarodowej Komisji Teologicznej «Pamięć i pojednanie. Kościół i winy przeszłości»*. Podczas sesji ks. prof. dr hab. Stanisław Nagy SCJ wystąpił z wykładem: *Walor i założenia dokumentu*, a ks. prof. dr hab. Jan Kowalski z wykładem: *Konieczność rozeznania etycznego i odpowiedzialności moralnej za winy przeszłości i teraźniejszości*. Spotkanie to zorganizował ks. dr K. Kaczmarczyk, ówczesny przewodniczący Sekcji.

Ponadto w roku sprawozdawczym członkowie Sekcji przyczynili się do powstania księgi pamiątkowej zatytułowanej *Na śladach Boga i człowieka* (Kraków 2000), ku czci ks. prof. dra hab. Jana Kowalskiego, z racji 25-lecia jego pracy naukowo-dydaktycznej w PAT w Krakowie i 70-lecia urodzin oraz zorganizowania sympozjum naukowego z teologii moralnej nt. *Troska o ludzkie zdrowie i życie* w dniu 26 października 2000 roku.

SEKCJA SOCJOLOGICZNO-PASTORALNA. Pracami sekcji kieruje ks. dr Stefan Dobrzanowski. Skupia ona 20 członków, głównie wykładowców socjologii religii, teologii pastoralnej i katolickiej nauki

społecznej. Sekcja odbyła jedno posiedzenie, wygłoszono jedną prelekcję i przeprowadzono dyskusję.

SEKCJA LITURGICZNA. Sekcję prowadzi ks. dr Stanisław Szczepanec. W okresie sprawozdawczym sekcja nie organizowała spotkań.

SEKCJA MISJOLOGICZNA. Kierownikiem sekcji jest ks. dr Jan Abrahamowicz. Sekcja w roku sprawozdawczym nie miała spotkań.

SEKCJA PRAWA KANONICZNEGO. Kierownikiem sekcji jest ks. dr Józef Rapacz. Sekcja nie przedstawiła sprawozdania ze swej działalności.

SEKCJA SZTUKI SAKRALNEJ. Kierownikiem sekcji jest ks. dr hab. Zdzisław Kliś. W roku sprawozdawczym Sekcja zorganizowała dwie sesje naukowe: 13 maja 2000 roku na temat historii i konserwacji kościoła św. Marka w Krakowie oraz 15 listopada 2000 r. na temat historii i konserwacji kościoła św. Mikołaja w Krakowie. Materiały z tych sesji ukażą się drukiem.

SEKCJA DOGMATYCZNA. Kierownikiem sekcji jest ks. dr Jan Żelazny. W minionym okresie Sekcja Dogmatyczna PTT podjęła prace nad zorganizowaniem sympozjum pod roboczym tytułem: *Co było, co jest i co będzie siłą przyciągającą człowieka do chrześcijaństwa*. Jest to temat interdyscyplinarny, na pograniczu dogmatyki (patrologii), teologii fundamentalnej i teologii pastoralnej.

SEKCJA FILOZOFICZNA PTT w Krakowie. Kierownikiem sekcji jest o. dr Piotr Jordan Śliwiński OFMCap. Rok 2000 był pierwszym pełnym rokiem działalności reaktywowanej Sekcji Filozoficznej PTT. W ramach sekcji działa grupa interdyscyplinarna „Przestrzeń Słowa”. Jej celem jest propagowanie i rozwijanie szeroko pojętej humanistyki chrześcijańskiej, a przede wszystkim stworzenie płaszczyzny spotkań dla specjalistów różnych dziedzin. Zdecydowaną większość uczestników grupy stanowią osoby świeckie. W minionym roku dwie spośród nich: dr A. Regiewicz i mgr lic. C. Kałużny zostali decyzją Zarządu PTT przyjęci w poczet członków towarzystwa.

W roku 2000 grupa zrealizowała cztery cykle tematyczne. Kolejno były to: *Śmieci*, *Dzieciństwo*, *Milenaryzm* i *Mity*. Praca nad każdym z nich przebiegała w kolejnych fazach: konwersatorium (odbyły się 3), dyskusja i wymiana tekstów poprzez własną listę mailingową, przygotowanie publikacji (4) oraz sesje i spotkania dyskusyjne. Prace grupy mają charakter interdyscyplinarny. Z inicjatywy i przy

udziale członków grupy oraz współudziale zaproszonych gości ukazały się następujące pozycje:

A. Regiewicz, M. Oczkowski (red.), *Krajobraz ze śmietnikiem*, Wydawnictwo UNUM, Kraków 2000

A. Regiewicz (red.), *Dzieckiem podsyte*, Zabrze 2000

A. Regiewicz (red.), *Mity nasze powszednie*, Zabrze 2000

P. J. Sliwiński OFM^{Cap} (red.), *W oczekiwaniu na Królestwo*, Wydawnictwo „M”, Kraków 2000

Członkowie grupy uczestniczyli i współorganizowali następujące sesje popularno-naukowe: *Lustro* (Zabrze – marzec), *Mity nasze powszednie* (Zabrze – październik) oraz *Oczekiwania i niepokoje związane z przełomem tysiącleci* (Kraków – listopad). Zorganizowano także szereg spotkań promujących poszczególne publikacje i dających możliwość bezpośredniej dyskusji na tematy w nich poruszane. Szczególnie cenne wydają się sesje organizowane w Zabrzu, które skupiają pracowników nauki, nauczycieli oraz młodzież licealną. Na pierwsze miesiące roku 2001 zaplanowanych jest szereg spotkań ze środowiskami młodzieży licealnej i studenckiej.

W roku sprawozdawczym rozpoczęła swoją działalność SEKCJA TEOLOGII ŻYCIA WEWNĘTRZNEGO. Kierownikiem sekcji jest ks. dr Jan Nowak. Po kilku spotkaniach organizacyjnych świeżo ukonstytuowana sekcja teologii życia wewnętrznego odbyła pierwsze swe spotkanie 22 listopada 2000 r. w Krakowskim Seminarium Duchownym, przy ul. Podzamcze 8. Referat programowy na temat *Duchowości ojca Edwarda Komara* wygłosił ojciec duchowny Seminarium ks. mgr lic. Edward Ćmiel. Autor prelekcji ukazał drogi życia tego ojca duchownego Seminarium Krakowskiego, a następnie biskupa tarnowskiego. Po referacie dzielono się bogactwem swoich przemyśleń i doświadczeń. Zwrócono przede wszystkim uwagę na rolę milczenia w życiu duchowym, któremu zagraża hałas cywilizacyjny i konsumpcja. W spotkaniu wzięło udział ośmiu ojców duchownych.

2. Polskie Towarzystwo Teologiczne w Krakowie działa także poprzez swoje **oddziały terenowe**. I tak:

ODDZIAŁ TERENOWY PTT W KATOWICACH. Pracami oddziału kieruje ks. dr Antoni Reginek. W mijającym roku sprawozdawczym członkowie PTT w Katowicach byli współorganizatorami, w łączności z Wyższym Śląskim Seminarium Duchownym dwóch sympozjów naukowych. Pierwsze, zorganizowane w dniu 28 października

2000 r., poświęcone było pamięci ks. kardynała Augusta Hlonda w 75-lecie powstania diecezji katowickiej. Zostały wygłoszone referaty ujmujące działalność duszpasterską i społeczną kard. A. Hlonda – wcześniej pierwszego biskupa katowickiego. Jednym z referentów był członek Sekcji – ks. prof. dr hab. Jerzy Myszor. Tematyka sympozjum zilustrowana była wystawą zatytułowaną *U początków Diecezji Katowickiej*, zorganizowaną w holu głównym Biblioteki Śląskiej, gdzie miało miejsce sympozjum.

Drugie sympozjum miało miejsce w auli Wyższego Śląskiego Seminarium Duchownego w Katowicach, dnia 8 listopada 2000 r. Temat sympozjum: *Mysterium Incarnationis w aspekcie biblijnym*. Spotkanie rozpoczęło się od prawykonania kompozycji muzycznej autorstwa kierownika Sekcji – ks. dra Antoniego Reginka, zatytułowanej *Incarnationis Mysterium*. Wśród gościnnie występujących prelegentów znaleźli się wybitni bibliści: o. prof. dr hab. Augustyn Jankowski OSB z Tyńca, ks. bp Stanisław Gądecki z Gniezna, prof. dr Georg Hentschel z Erfurtu oraz ks. prof. dr hab. Waldemar Chrostowski z Warszawy. Sympozjum zostało dodatkowo zilustrowane wystawą biblijną i prezentacją przeźroczy. Oprócz organizowania powyższych sympozjów katowicki Oddział PTT odbył zebranie połączone z wykładem ks. dra Antoniego Dreji nt. *Modlitwa na kolanach – inspiracje biblijne*. Po wykładzie odbyła się ożywiona dyskusja.

Zebrania katowickiego Oddziału PTT odbywają się najczęściej w Wyższym Seminarium Duchownym w Katowicach, a oprócz członków Katowickiego Oddziału PTT (liczącego obecnie 34 osób) bierze w nich także udział zainteresowane grono studentów teologii.

ODDZIAŁ TERENOWY PTT W CZĘSTOCHOWIE. Pracami oddziału kieruje ks. dr Teofil Siudy. 8 stycznia 2000 roku częstochowski Oddział PTT zorganizował wraz z Referatem ds. Ekumenizmu Kurii Metropolitalnej, Wyższym Seminarium Duchownym i Instytutem Teologicznym w Częstochowie Jubileuszowe Spotkanie Ekumeniczne. Dotyczyło ono *Wspólnej Deklaracji o usprawiedliwieniu*. W pierwszej części spotkania, w auli Instytutu Teologicznego, abp Alfons Nossol z Opola i bp Paweł Anweiler z Bielska-Białej zaprezentowali rzymskokatolicką i ewangelicką ocenę podpisanej Deklaracji. W części drugiej, w kościele seminaryjnym, abp Stanisław Nowak przewodniczył ekumenicznemu nabożeństwu Słowa Bożego.

W roku sprawozdawczym odbyły się spotkania: sekcji teologii praktycznej (26 maja) z wykładem ks. prof. dr hab. Wojciecha Pazery nt. *Funkcja homilii w duszpasterstwie Roku Jubileuszowego*, sekcji biblijnej (31 maja) z referatem ks. prof. dr hab. Stanisława Włodarczyka nt. *Jedność obydwu Testamentów* oraz sekcji teologii systematycznej (6 czerwca) z wykładem ks. dra Franciszka Dylusa nt. *Problemy współczesnej eschatologii w ocenie Międzynarodowej Komisji Teologicznej*.

Częstochowski Oddział PTT aktywnie włączył się w obchody jubileuszu 75-lecia istnienia Kościoła Częstochowskiego, jakie odbyły się w dniach 26-29 października 2000 roku. W rozpoczynającym te obchody sympozjum jubileuszowym 26 października referaty wygłosili członkowie oddziału PTT w Częstochowie: ks. prof. dr hab. Jan Związek, który przypomniał historię początków Kościoła częstochowskiego oraz ks. dr Czesław Tomczyk, który przedstawił wykład nt. *Martyrologia Kościoła częstochowskiego*.

Jak co roku częstochowski Oddział PTT przygotował Zaduszki Teologiczne, poświęcone w tym roku pamięci i modlitwie trzech zmarłych profesorów – prawników: ks. bpa dra Tadeusza Szwagrzyka, ks. dra Jana Walickiego oraz ks. dra Zdzisława Wajznera. Zmarłych Profesorów polecono Bożemu Miłosierdziu we wspólnej modlitwie. Zaduszkowe wspomnienia zostaną wydane drukiem w kolejnym tomie *Częstochowskich Studiów Teologicznych*.

Na pełny obraz pracy częstochowskiego Oddziału PTT w okresie sprawozdawczym składa się ponadto 18 posiedzeń Zarządu. Aktualnie Częstochowski Oddział PTT liczy 77 członków.

ODDZIAŁ TERENOWY PTT W KALWARII ZEBRZYDOWSKIEJ. Kieruje nim o. dr Czesław Gniecki. W okresie sprawozdawczym odbyło się spotkanie oddziału PTT w Kalwarii Zebrzydowskiej w dniu 4 listopada 2000 r. W trakcie obrad o. dr Florentyn Piwosz OFM wygłosił referat nt. *Deklaracja «Dominus Jesus», a dialog ekumeniczny*. Po zaprezentowaniu dokumentu w drugiej części swego wystąpienia prelegent podjął polemikę z wybranymi artykułami, które ukazały się w polskiej prasie po ogłoszeniu wspomnianej deklaracji. Prelegent przypomniał zebrany, iż deklaracja *Dominus Jesus* jest wykładem nauki już wcześniej głoszonej przez Kościół. Świadczy o tym fakt, iż tekst ten posiada aż 102 odnośniki, nawiązujące najczęściej do Pisma Świętego, orzeczeń Vaticanum II, wypowiedzi Jana Pawła II oraz

nowego *Katechizmu Kościoła Katolickiego*. W spotkaniu PTT w Kalwarii wzięli udział nie tylko profesorowie i alumni Seminarium, ale także dyrektorzy kalwaryjskich szkół i przedstawiciele lokalnych władz samorządowych.

ODDZIAŁ TERENOWY PTT W PRZEMYŚLU. Pracami oddziału kieruje ks. dr hab. Marian Wolicki. Dnia 10 lutego 2000 r. odbyły się przewidziane statutem wybory nowego Zarządu Oddziału PTT w Przemyślu. W wyniku tajnego głosowania do nowego Zarządu Oddziału PTT w Przemyślu zostali wybrani: ks. dr hab. Marian Wolicki (prezes), ks. dr hab. Jan Twardy (wiceprezes) oraz ks. dr Stanisław Haręzga (sekretarz). W roku sprawozdawczym zorganizowano ponadto dwa spotkania: 17 maja 2000 r. z referatem ks. dra Witolda Jedyńaka nt. *New Age – utopia szczęścia w nadchodzącym Tysiącleciu* oraz 13 grudnia 2000 r. z referatem ks. dra Witolda Jedyńaka nt. *Kryzys ekologiczny skutkiem kryzysu moralnego człowieka*. Każdy referat połączony był z dyskusją nad poruszonymi zagadnieniami.

ODDZIAŁ TERENOWY PTT W TARNOWIE. Jego kierownikiem jest ks. dr Zbigniew Wolak.

ODDZIAŁ TERENOWY PTT W TUCHOWIE. Kierownik sekcji o. dr hab. Stanisław Bafia CSsR. Sekcja nie przedstawiła sprawozdania ze swej działalności.

ODDZIAŁ TERENOWY PTT W RZESZOWIE. Kierownik sekcji ks. dr Stanisław Nabywaniec. Zarząd nie dysponuje danymi o jej działalności.

III. UWAGI KOŃCOWE

Sprawozdanie z działalności skarbnika oraz kierownika Sekcji Wydawniczej PTT w Krakowie zostanie złożone oddzielnie.

Podsumowując działalność Zarządu na przestrzeni ostatniego roku należy podkreślić wzrost liczebny Towarzystwa. Ożywioną działalność prowadziło Studium Syndonologiczne oraz Sekcje Filozoficzna i Teologii Moralnej. Upowszechniła się wiedza o naszym Towarzystwie. Podjęte zostały próby współpracy z poznańskim ośrodkiem teologicznym i stworzenia tam Oddziału Wielkopolskiego PTT. Na przestrzeni ostatniego roku nie udało się Zarządowi ożywić działalności niektórych sekcji. Organizowanie spotkań sekcyjnych nie

zawsze spotykało się z szerokim odzewem, a posiedzenia nadal gromadzą niewiele osób. Są jednak sekcje i oddziały, które cieszą się znaczącymi dokonaniem.

Zarząd dziękuje gorąco J. Em. Ks. Kard. Franciszkowi Macharskiemu za stałą troskę o rozwój naszego Towarzystwa i wyraża szczerą wdzięczność wszystkim aktywnym członkom Towarzystwa, którzy mimo wielorakich trudności czynią wszystko, aby działalność Towarzystwa była kontynuowana i służyła dalszemu ubogaceniu polskiej myśli teologicznej.

Kraków

KS. KAZIMIERZ PANUŚ

ks. Norbert Mendecki

MESAD HASAVYAHU – FORTECA Z CZASÓW KRÓLA JOZJASZA (640-609 przed Chr.)?

Dwa kilometry w kierunku południowym od Javne-Jam nad samym morzem leżą ruiny jakiejś fortecy. Wykopaliska archeologiczne przeprowadził tutaj najpierw J. Naveh w roku 1960, później R. Reich w roku 1986. Archeolodzy nazwali tę nieznaną fortecę Hasavyahu – „Jahwe poczytał” (por. Rdz 15, 6), ponieważ na jednym tutaj znalezionym ostrakonie znajduje się to imię. Twierdza nie nosi śladów przebudowy i istniała tylko krótki okres w końcu VII w. przed Chr. Żydowskie imiona na ostrakonach¹ świadczą o tym, że król Jozjasz wykorzystał schyłek królestwa asyryjskiego i rozszerzył granice własnego państwa. Aż do czasów odkrycia Mesad Hasavyahu nie wiadomo o tym, że granice państwa południowego z czasów Jozjasza w kierunku zachodnim sięgały aż do samego morza. Inne większe miejscowości, jak Jaffa czy Aszkelon nie zostały przez niego zdobyte. Duża liczba ceramiki wschodnio-greckiej świadczy o tym, że król Jozjasz posługiwał się nie tylko żydowskimi wojownikami, ale także greckimi najemnikami. W roku 609 przed Chr. faraon Necho

¹ Por. IEJ 10 (1960), 129-139; 12 (1962), 27-32; 14 (1964), 148-157; KAI nr 200, w: O. KEEL, M. KÜCHLER, *Orte und Landschaften der Bibel. Ein Handbuch und Studienreiseführer zum Heiligen Land*, Band 2: *Der Süden*, Göttingen 1982, 32-33.